

Οι γυναίκες δύναμη ανάπτυξης και ανανέωσης της πολιτικής και κοινωνικής ζωής

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΜΕΑ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΣΟΚ "ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ"**

24.09.2001 Ομιλία

ΑΝΝΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

Γραμματέα Τομέα Γυναικών ΠΑΣΟΚ-
Ευρωβουλευτή

Αγαπητές συντρόφισσες, αντιλαμβάνομαι ότι έχουν προηγηθεί πάρα πολλές ομιλίες, αρκετές ώρες που κάθεστε, υπάρχει κόπωση, όμως στο πλαίσιο της προσυνεδριακής διαδικασίας, θα πρέπει να γίνει ο απολογισμός του τομέα, να θέσουμε δηλαδή στην κρίση σας, τις δράσεις που αναπτύξαμε μεταξύ του 5ου και του 6ου συνεδρίου.

Ήδη ακούσαμε κάποιους επαίνους και ευχαριστούμε και τον κ.Γραμματέα και την κα Υπουργό και την κα Επίτροπο, που αναγνώρισαν τη δουλειά που έχουμε κάνει, είναι γεγονός ότι είμαστε ένας αρκετά ζωντανός τομέας και ελπίζω, ότι θα συνεχίσει στην ίδια πορεία και η νέα πιθανότητα ηγεσία του τομέα γυναικών, που θα προκύψει από το 6ο συνέδριο.

Εγώ θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ, για όλη την υποστήριξη που έχετε δώσει στο έργο του τομέα και βεβαίως, προσωπικά δεν θα πάψω να αγωνίζομαι για την κατάκτηση της πλήρους ισότητας ανδρών και γυναικών. Θα

προσπαθήσω να είμαι σύντομη. Σας έχουμε δώσει φακέλους, που μέσα υπάρχει ο απολογισμός δράσης του τομέα, συνοπτικά βεβαίως, διαβάζοντάς τον χθες το βράδυ, θυμήθηκα και άλλα που έχουμε κάνει και που δεν έχουν περιληφθεί, αλλά εν πάση περιπτώσει, μέσα από το κείμενο που έχετε στους φακέλους σας, θα διαπιστώσετε ότι παλέψαμε αρκετά το διάστημα της τελευταίας τριετίας, για να προωθήσουμε τη θέση των γυναικών. Άλλωστε η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στις οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ και το γεγονός ότι διεκδικούμε πλέον με αξιώσεις το 1/3 των μελών της Κεντρικής Επιτροπής, οφείλεται και στη δραστηριότητα που ανέπτυξε ο τομέας, αλλά προπαντός και στην δική σας την υποστήριξη.

Αμέσως μετά το 5ο συνέδριο με την εκλογή της Γραμματέως από την Κεντρική Επιτροπή -ξέρετε ότι η Γραμματέας του τομέα, εκλέγεται από την Κεντρική Επιτροπή- και στη συνέχεια τον ορισμό της Γραμματείας από το Εκτελεστικό Γραφείο, ο τομέας μας εκπόνησε ένα τριετές πρόγραμμα δράσης, 1999-2002, που το υπέβαλε στην ηγεσία του Κινήματος.

Με βάση αυτό το πρόγραμμα, με την πλούσια δραστηριότητα, την οποία έχω την τιμή να σας παρουσιάσω συνοπτικά και να θέσω στην κρίση σας. Και είμαι βέβαιη ότι και εσείς, θα εκτιμήσετε το έργο του τομέα μας, παρά το γεγονός ότι γενικώς υποτιμάται συστηματικά η προσφορά, η δημιουργικότητα και ο μόχθος των γυναικών.

Στην Ελλάδα κατά την τελευταία εικοσαετία, είναι αλήθεια, ότι εφαρμόσθηκε μια ενεργός πολιτική ισότητας και ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στην παραγωγική διαδικασία, την εκπαίδευση και τους δημοκρατικούς θεσμούς. Σήμερα αποτιμώντας τις κατακτήσεις μας και διαπιστώνοντας τη μεγάλη πρόοδο που έχει συντελεστεί, νιώθουμε

δικαιολογημένη ικανοποίηση και περηφάνια ως γυναίκες και ως μέλη και στελέχη του ΠΑΣΟΚ.

Και ήταν πολύ θετικό σήμερα, που πράγματι, σ' αυτή την αίθουσα, παρευρέθη ολόκληρη η ιστορική ηγεσία του γυναικείου κινήματος, η κα Μαργαρίτα Παπανδρέου, μας τίμησε σήμερα με την παρουσία της, η κα Πρόεδρος της ΕΚΕ, η κα Μ.Κυπριωτάκη και βέβαια, τα ηγετικά γυναικεία στελέχη του Κινήματός μας και όλες εσείς, που χρόνια έχετε παλέψει, την υπόθεση της ισότητας, στο πλαίσιο των οργανώσεων του ΠΑΣΟΚ.

Το ΠΑΣΟΚ ως Κίνημα και ως Κυβέρνηση, παρά τις μεγάλες αντιστάσεις και τις βαθιές ρίζες της ιδιότυπης βαλκανικής πατριαρχίας που επικρατεί στη χώρα, υιοθέτησε και εφάρμοσε μια ενεργό πολιτική ισότητας και ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών, στην παραγωγική διαδικασία, στην εκπαίδευση και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Για το σκοπό αυτό, βοηθούσης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιούργησε μια ισχυρή νομική βάση και ένα θεσμικό πλαίσιο, από τα πιο προοδευτικά του σύγχρονου κόσμου. Ωστόσο, ενώ σήμερα με υπερηφάνεια μετρούμε τους φοιτητές στα Πανεπιστήμια και διαπιστώνουμε, ότι η πλειοψηφία είναι γυναίκες, ενώ παρακολουθούμε την δυναμική παρουσία των γυναικών σε όλους σχεδόν τους επαγγελματικούς κλάδους, δυστυχώς διαπιστώνουμε, ότι αυτές οι μεγάλες αλλαγές που συντελέστηκαν κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης και της εργασίας, δεν συνοδεύτηκαν από αντίστοιχες αλλαγές και αύξηση της συμμετοχής των γυναικών, εκεί όπου χαράσσονται οι πολιτικές και λαμβάνονται οι κρίσιμες για το μέλλον αποφάσεις.

Στη χώρα μας η συμμετοχή των γυναικών εξακολουθεί να παραμένει σε πολύ χαμηλά

επίπεδα γι' αυτό και η πολιτική προτεραιότητα του τομέα γυναικών, κατά την παρελθούσα τριετία ήταν η ένταξη της ισότητας στη συνολική προσπάθεια για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη της χώρας, μέσα από τη δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, αξιοποίησης του συνόλου των ανθρωπίνων πόρων και μιας δίκαιης κατανομής των ευθυνών και των υποχρεώσεων, ανάμεσα στα δύο φύλα, τόσο στην ιδιωτική, όσο και στη δημόσια σφαίρα.

Στο πλαίσιο αυτό αναλήφθηκαν πρωτοβουλίες που στόχο είχαν την ευαισθητοποίηση, την κινητοποίηση, κατ' αρχήν των ίδιων των γυναικών, αλλά και του συνόλου των πολιτών. Επικεντρώσαμε τη δράση μας, σ' αυτό που θεωρούμε ότι αποτελεί το μεγάλο έλλειμμα στην ελληνική κοινωνία, δηλαδή τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική δράση, στα πολιτικά κέντρα αποφάσεων, αυτό σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι υποτιμούμε άλλες πτυχές, άλλες πλευρές ανισοτήτων, όπως τη βία εις βάρος των γυναικών.

Και βλέπω εδώ είναι, μια από τις γυναίκες, η οποία έχει πρωτοστατήσει στην Ελλάδα για την καταπολέμηση της βίας εναντίον των γυναικών, την κα Καίτη Κωσταβάρα, που είναι Πρόεδρος της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών και είναι γνωστή, ως δικηγόρος, έχει παρέμβει πολλές φορές, αλλά και στο γυναικείο κίνημα, για τα ζητήματα της βίας εις βάρος των γυναικών. Και ακούσατε προηγουμένως και η κα Α. Διαμαντοπούλου, που ανέφερε συγκλονιστικά στοιχεία, που καταδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την ενδοοικογενειακή βία.

Υπάρχουν βεβαίως προβλήματα πάρα πολύ μεγάλα, που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν οι γυναίκες. Ωστόσο, εμείς στο διάστημα από το 5ο ως το 6ο συνέδριο, ως τομέας γυναικών του ΠΑΣΟΚ επικεντρώσαμε την προσοχή μας, σ' αυτό που θεωρούμε ότι προέχει σ' αυτή τη

φάση. Να ενισχύσουμε δηλαδή την πολιτική παρουσία των γυναικών, τη συμμετοχή τους, τόσο στα Όργανα του ΠΑΣΟΚ, όσο και στο Κοινοβούλιο και στην Κυβέρνηση, αλλά και στους διάφορους Οργανισμούς, που ασκούν πολιτική και λαμβάνουν τις κρίσιμες αποφάσεις.

Άλλωστε, σας υπενθυμίζω, ότι αμέσως μετά τις εκλογές του Απριλίου του 1999, ακολούθησαν οι Ευρωεκλογές. Και ήταν φυσικό, ο τομέας να επικεντρώσει την προσπάθειά του, στο να ενισχυθεί βεβαίως το ΠΑΣΟΚ στην προεκλογική μάχη, αλλά και να διασφαλίσουμε μια καλή συμμετοχή των γυναικών στο ευρωψηφοδέλτιο, όπως και έγινε. Το 1/3 των θέσεων που έχει το ΠΑΣΟΚ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατέχεται από γυναίκες, ένα ποσοστό που δεν το συναντούμε σε άλλα Όργανα. Και σ' αυτό βέβαια, βοηθά και το γεγονός, ότι υπάρχει λίστα.

Άρα θα πρέπει να προβληματιστούμε και για το πόσο το εκλογικό σύστημα επηρεάζει την συμμετοχή ή όχι, των γυναικών στην πολιτική ζωή. Ελπίζω να προβληματιστούν και τα στελέχη μας και οι βουλευτές και βλέπω εδώ είναι ο επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, ο κ.Κοσμάς Σφυρίου, τα λέμε για να τα ακούσει και αυτός, γιατί στον αγώνα των γυναικών σίγουρα χρειαζόμαστε και συμμαχίες, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε μόνες μας, γίνονται διεθνείς αναλύσεις.

Στη Σουηδία όπου έχει κατακτηθεί σχεδόν πλήρως η ισότητα, έχουν μια κυβέρνηση με ίσο αριθμό γυναικών και ανδρών και μια συμμετοχή γυναικών στο Κοινοβούλιο, που ξεπερνά το 40%, εκεί αυτό συνέβη, επειδή και οι άνδρες, αναγνώρισαν τα δίκαια αιτήματα των γυναικών και υποστήριξαν ενεργά τις γυναίκες. Εμείς εδώ στην Ελλάδα, ψάχνουμε να βρούμε τέτοιους άνδρες, που πραγματικά θα έδιναν τη μάχη για

τη διασφάλιση της ισότητας των δύο φύλων, στην πολιτική ζωή. Ελπίζουμε να τους αποκτήσουμε τέτοιους άνδρες και να διευρύνουμε τις συμμαχίες μας.

Σας έλεγα για τις Ευρωεκλογές, ότι έγιναν εξορμήσεις των κλιμακίων του τομέα με πούλμαν, οι οποίες περιελάμβαναν διανομή έντυπου υλικού, συναντήσεις με Δημάρχους, εκδηλώσεις, ομιλίες και συνεντεύξεις στα τοπικά μέσα ενημέρωσης, που στόχευαν στη δημιουργία εκλογικής ατμόσφαιρας και προβολής των θέσεων του Κινήματος.

Ο τομέας μας με κλιμάκια επισκέφθηκε τους Νομούς Τρικάλων, Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Εύβοιας, Φωκίδας, Αιτωλοακαρνανίας, Βοιωτίας, Φλώρινας, Σερρών, Ανατολικής Αττικής και Πειραιά. Δεν ήταν και λίγοι οι Νομοί, αν λάβουμε υπ' όψιν και τη μικρή υποστήριξη που είχαν οι δραστηριότητες αυτές των γυναικών, από τον Κεντρικό Κομματικό Μηχανισμό.

Εκδώσαμε ειδικό φυλλάδιο και αφίσες, που απευθυνόταν ειδικά στις γυναίκες και αναφερόταν στα βασικά σημεία του κυβερνητικού έργου, στις δραστηριότητες του τομέα και στην ευρωπαϊκή πολιτική ισότητα, διοργανώσαμε ανοιχτή πολιτική εκδήλωση και συναυλία στο Πάρκο Ελευθερίας και βεβαίως αναλήφθηκαν πολλές τοπικές πρωτοβουλίες γυναικών, που προωθήθηκαν από τις νομαρχιακές επιτροπές σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Σε μερικούς μήνες μετά τις Ευρωεκλογές είχαμε τις βουλευτικές εκλογές στις 9/4/2000 που και εκεί ο τομέας δραστηριοποιήθηκε πανελλαδικά, για τη νίκη στις εκλογές της 9/4/2000 και τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των γυναικών στους εκλογικούς συνδυασμούς.

Πολύ σύντομα σας αναφέρω για να μην τα ξεχνάμε και να λέμε ότι δεν έγινε τίποτα. Κάναμε ονομαστικές προτάσεις των υποψηφίων γυναικών προς την Κεντρική Επιτροπή εκλογικού αγώνα και προς το ΕΠΣ, Εκτελεστικό Γραφείο με ταυτόχρονες και παράλληλες προσωπικές παραστάσεις της Γραμματείας τομέα με άσκηση πίεσης προκειμένου να δοθεί το χρίσμα σε γυναίκες, κάναμε μια μεγάλη εκδήλωση συνέντευξη τύπου και παρουσιάσαμε τις γυναίκες υποψήφιες στο ξενοδοχείο "ΤΙΤΑΝΙΑ" όσες από εσάς, είσαστε θα θυμάστε ότι ήταν μια πολύ καλή εκδήλωση.

Έγιναν εξορμήσεις κλιμακίων επίσης για διανομή εντύπων, συνεντεύξεις κλπ. πολύ σύντομα θα σας διαβάσω τους Νομούς. Ηρακλείου, Άρτας, Καβάλας, Δράμας, Ξάνθης, Αιτωλοακαρνανίας, Αρκαδίας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας, Λευκάδας, Εύβοιας, Βοιωτίας, Κιλκίς, Πιερίας, Τρικάλων, Ηλείας, Φλώρινας, Ροδόπης, Έβρου Τρικάλων, Βοιωτίας Λακωνίας, Κυκλάδων Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης Φθιώτιδος και νομού Ηλείας.

Επίσης οργανώθηκαν κλιμάκια για την προετοιμασία των προεκλογικών ομιλιών του Πρωθυπουργού και Προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ.Σημίτη, στις παρακάτω πόλεις. Ηράκλειο, Πάτρα, Λάρισα, Ρόδος, Χαλκίδα, Αγρίνιο, Ιωάννινα, Μυτιλήνη, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη και Πύργος Ηλείας, έγινε επίσης κινητοποίηση για την κεντρική εκδήλωση των γυναικών με ομιλητή τον Πρόεδρο και Πρωθυπουργό κ.Σημίτη, στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και μετά τη νίκη μας στις εκλογές του 2000 κάποιες από εσάς, θα λάβατε μέρος στην εκδήλωση που κάναμε για τη νίκη του ΠΑΣΟΚ αλλά και την αύξηση του αριθμού των γυναικών στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, το κάναμε στο "ΤΑΝΓΚΟ" την 1η Ιουνίου 2000.

Σε ότι αφορά άλλες πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις, σας υπενθυμίζω ότι έγιναν πάρα

πολλές ολομέλειες του τομέα γυναικών, με τη συμμετοχή των υπευθύνων ισότητας από τις νομαρχιακές επιτροπές πανελλαδικά, έγιναν τέτοιες ολομέλειες -προσπαθώ να τις μετρήσω για να μην τις αναφέρω ονομαστικά- περίπου δέκα, στην ολομέλεια δε, που έγινε στις 26/4/2001 έγινε κατ' αρχήν συζήτηση, για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος.

Και θα ήθελα να σας προαναγγείλω, ότι το θέμα αυτό, θα έχουμε την ευκαιρία να το συζητήσουμε διεξοδικά σε μια εκδήλωση, σε μια ημερίδα που θα διοργανώσω ως μέλος της Κοινοβουλευτικής μας ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τη συμμετοχή γυναικών από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, για να δούμε τι συμβαίνει εκεί και πως αντιμετωπίζεται το ασφαλιστικό των γυναικών.

Μέχρι το τέλος του χρόνου θα γίνει αυτή η εκδήλωση και θα λάβετε σχετική πρόσκληση, γιατί νομίζω ότι πρέπει να έχουμε μια μεγάλη συζήτηση για το τι πραγματικά συμφέρει τις γυναίκες, σε σχέση με τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος.

Είχαμε επίσης και αποκτά κάποια επικαιρότητα τώρα αυτή η πρωτοβουλία, μια συνεργασία με την Ομοσπονδία Γυναικών του Ιράν, τον Οκτώβριο του 1999 και μάλιστα, συνήφθε και μια σχετική συμφωνία για την από κοινού διοργάνωση συνεδρίου στην Αθήνα με θέμα: "Ο ρόλος των γυναικών στο διάλογο μεταξύ πολιτισμών".

Είχαμε συμφωνήσει να γίνει αυτό το συνέδριο μέσα στο 2001, που έχει ορισθεί -τραγική ειρωνεία- από τον ΟΗΕ, ως έτος διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών. Βεβαίως αυτό το συνέδριο δεν έγινε, λόγω των δυσκολιών που υπάρχουν και την πολιτική κατάσταση που γνωρίζετε ότι υπάρχει στο Ιράν. Θεωρήσαμε όμως ως τομέας, ότι ήταν μια ευκαιρία να ανοίξουμε ένα διάλογο, με γυναίκες που

έρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς, από διαφορετικές θρησκείες. Ίσως αυτή η συνεργασία να πραγματοποιηθεί στο μέλλον και να ανοίξει πραγματικά ένας διάλογος μεταξύ των πολιτισμών.

Νομίζω περισσότερο από κάθε άλλη φορά, χρειαζόμαστε αυτό τον διάλογο μεταξύ των γυναικών. Είχε έλθει η αντιπροσωπεία του Ιράν εδώ στην Αθήνα και είχαμε σχετικές συνομιλίες, η Γραμματεία του Τομέα με τις γυναίκες από το Ιράν.

Θα ήθελα επίσης να σας θυμίσω ότι καταθέσαμε δύο εισηγήσεις στην Πανελλήνια Συνδιάσκεψη θέσεων του ΠΑΣΟΚ με θέματα "Γυναίκες και Πολιτική στην Ελλάδα του 2000" και η δεύτερη εισήγηση είχε τίτλο "Όχι στην αναβίωση του ναζισμού στην Ευρώπη, μέτωπο κατά του εθνικισμού, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας".

Ο τομέας μας, γνωρίζω ότι είχε δώσει ιδιαίτερη έμφαση σ' αυτά τα θέματα, το ανέφερε και ο κ.Γραμματέας, ο κ.Σκανδαλίδης νωρίτερα. Θεωρούμε δηλαδή, ότι εμείς ως γυναίκες, θα πρέπει να προωθούμε ενεργά τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας, όπου θα υπάρχει απόλυτος σεβασμός της διαφορετικότητας, της διαφορετικής εθνικής καταγωγής, της διαφορετικής φυλής, της διαφορετικής θρησκευτικής πίστης. Και αυτός ο διάλογος και αυτός ο αγώνας, σήμερα μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, αποκτά μια ιδιαίτερη επικαιρότητα.

Επίσης αμέσως μετά τις εκλογές, κάναμε διαβήματα προς τον κ.Πρωθυπουργό και όλους τους Υπουργούς για την αξιοποίηση πολλών γυναικών κατά τη στελέχωση Οργανισμών, Γενικών Γραμματειών, Διοικητικών Συμβουλίων κλπ. Κάναμε επίσης διαβήματα προς τα μέλη της Επιτροπής για αξιολόγηση στελεχών, για την αξιοποίηση γυναικών κατά τη στελέχωση

των Διοικητικών Συμβουλίων στείλαμε επιστολή στον Πρόεδρο Οργάνων του Κινήματος για να διαμαρτυρηθούμε κατά της βιομηχανίας ενστάσεων εναντίον εκλεγμένων βουλευτών γνωρίζετε ότι πέντε γυναίκες από το Ελληνικό Κοινοβούλιο έχασαν την πολιτική τους έδρα, έπειτα από ενστάσεις που έγιναν.

Εγώ θυμάμαι παλιά, επειδή είμαι από την πρώτη ημέρα στο ΠΑΣΟΚ, από το 1974, υπήρχε μια εποχή που εθεωρείτο εντελώς ανήθικο και αντιδεοντολογικό, ένας Βουλευτής που δεν εκλέχθηκε να κάνει ένσταση εναντίον ενός συντρόφου του που εκλέχθηκε. Ο *tempora o more*. Φαίνεται ότι άλλαξαν τα ήθη και δεν νομίζω, ότι οι γυναίκες αυτές που έχασαν τη βουλευτική έδρα, είχαν πια τέτοιες θέσεις προβολής, που τους επέτρεπαν να επηρεάζουν το Εκλογικό Σώμα.

Πολύ χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση της κας Σ.Σακοράφα, αλλά και της κας Σ.Μερεντίτη που έχασε την έδρα της στα Τρίκαλα, παρ' όλο που εκλέχθηκε πρώτη με σταυρούς προτίμησης. Θα ήθελα να σας θυμίσω ένα άλλο συνέδριο που κάναμε με γυναίκες βουλευτές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, διοργανώσαμε αυτή την εκδήλωση σε συνεργασία με τον πολιτικό σύνδεσμο γυναικών πέρυσι τέλη Σεπτεμβρίου 2000.

Επίσης συμμετείχαμε σε μια άλλη εκδήλωση που έκανε ο τομέας γυναικών σε συνεργασία με το Ιδρυμα Φρίντριχ Εμπερτ του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος της Γερμανίας, με θέμα "Οι γυναίκες και οι νέες προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία" όπου συμμετείχε η κα Υπουργός κα Κριστίνα Μπέργκμαν, αρμόδια για θέματα οικογένειας, τρίτης ηλικίας γυναικών και νεολαίας στο Ζάμπειο, στις 11/12/2000.

Επίσης υπήρξε μια επίσκεψη κλιμακίου του τομέα γυναικών, στις γυναικείες φυλακές

Κορυδαλλού, όπου μοιράστηκαν παιχνίδια και ρουχισμός για τα παιδιά και τις εγκύους. Υπάρχει ένα ειδικό τμήμα στις γυναικείες φυλακές του Κορυδαλλού, όπου εκεί φιλοξενούνται γυναίκες, που έχουν καταδικαστεί για διάφορα αδικήματα, αλλά που τυχαίνει να έχουν μωρά παιδιά ή μερικές απ' αυτές είναι και έγκυοι.

Επίσης τους δίνουμε μια νομική υποστήριξη και παρακολουθούμε αν κάποιες απ' αυτές, μπορούν να αποφυλακιστούν καταθέτοντας κάποια μικροποσά, που δεν έχουν τη δυνατότητα και αυτό το κάνουμε.

Θα ήθελα να σας θυμίσω, ότι ο τομέας, πραγματοποίησε αυτή την ημερίδα, στην οποία αναφέρθηκε και ο σύντροφος κ. Κ.Σκανδαλίδης, ισότητα και διαφορετικότητα κατά τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας, που είχε ως κεντρικό σύνθημα. Καιρός ν' ανοίξουμε μαζί με έμπνευση και φαντασία, που ήταν αφιερωμένη στην ανάδειξη και σημασία της αξίας της ανανέωσης, της ενσωμάτωσης της ισότητας των δύο φύλων στον αγώνα κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Στα παραπάνω βέβαια θα πρέπει να προστεθούν και αρκετά άρθρα, συνεντεύξεις στα ΜΜΕ, συμμετοχή του τομέα στις εκδηλώσεις άλλων οργανώσεων, όπως του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών, της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, της ΕΚΕ κλπ. Υπήρξε επίσης μεγάλη συμμετοχή του Τομέα και εκπροσώπησης στις συνεδριάσεις Σοσιαλιστικής Διεθνούς, του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος και πολλών άλλων Οργανισμών, δεν θα σας τα αναφέρω είναι καταγεγραμμένα και είναι και αρκετές σελίδες.

Τώρα απολογιστικά και αξιολογώντας τη δράση μας, πως την αξιολογούμε, πως την αποτιμάμε και πως κρίνουμε το βαθμό υλοποίησης του

προγράμματος, σας είπα από την αρχή ότι είχαμε καταθέσει στην ηγεσία του Κινήματος. Να κάνουμε μια σύντομη αποτίμηση της δράσης. Δηλαδή καταθέσαμε ένα πρόγραμμα δράσης, αναπτύξαμε μια δραστηριότητα. Ποια ήταν τα αποτελέσματα. Διότι συνηθίζουμε να λέμε ότι στην πολιτική -και είναι αλήθεια, έτσι είναι- κρινόμαστε εκ του αποτελέσματος.

Σε ό,τι αφορά το ψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ για τις Ευρωεκλογές, παρ' όλο που επιδιώξαμε μια ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών, ωστόσο εκτιμάμε ως θετικό το ότι 1/3 των θέσεων δόθηκε στις γυναίκες, 3 στους 9 Ευρωβουλευτές που έχει η Κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ σήμερα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατέχονται από γυναίκες.

Σε ό,τι αφορά τους εκλογικούς συνδυασμούς του ΠΑΣΟΚ των εκλογών της 9ης Απριλίου. Ο στόχος μας να υπάρξει ψηφοδέλτιο σε καμιά εκλογική περιφέρεια χωρίς συμμετοχή γυναικών, δεν επετεύχθη παρά τις πιέσεις και τις προσπάθειές μας.

Ωστόσο στις εκλογές αυτές 42 πολύ σημαντικές γυναίκες, συμπεριλαμβανομένου του ψηφοδελτίου Επικρατείας συμμετείχαν στους εκλογικούς συνδυασμούς του ΠΑΣΟΚ και διεκδίκησαν με αξιώσεις την είσοδό τους στη Βουλή. Εκλέχτηκαν 17 γυναίκες στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, έναντι τις 6 της προηγούμενης Κοινοβουλευτικής Ομάδας, δηλαδή είχαμε μια αύξηση 183,3%.

Δυστυχώς όμως στην Κοινοβουλευτική μας Ομάδα συμμετέχουν σήμερα μόνο 12 από τις 17 εκλεγμένες γυναίκες, καθώς υπήρξε απώλεια 5 εδρών όπως σας είπα με αποφάσεις των Εκλογοδικείων.

Οι καμπάνιες που οργανώσαμε με τα φυλλάδια και τη μαζική εξόρμηση του Τομέα στην επαρχία, είχαν σημαντική απήχηση στις τοπικές

κοινωνίες και έθεσαν στην ημερήσια διάταξη το έλλειμμα δημοκρατίας από τη μικρή συμμετοχή των γυναικών στους δημοκρατικούς θεσμούς και στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Οι μαζικές διαδικασίες που υλοποιήσαμε είχαν μεγάλη επιτυχία από πλευράς συμμετοχής, δυναμισμού, προβληματισμού και προτάσεων που κατατέθηκαν με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στις Οργανώσεις του Κινήματος.

Εγώ θεωρώ ότι η συμμετοχή των γυναικών συνολικά στις Οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ ξεπερνά το 30%. Γι' αυτό είναι πάρα πολύ κρίσιμο να περιφρουρήσουμε την εκπροσώπηση των γυναικών κατά τις Εκλογές του επόμενου Σαββατοκύριακου και απευθύνω έκκληση σε όλες σας να συνεργαστούμε με τον Τομέα αυτή την εβδομάδα, ώστε να μην υπάρχει εκλογικό κέντρο που θα κάνει τις εκλογές των εκπροσώπων, που να μην έχει την εποπτεία γυναίκα η οποία σε συνεργασία με τον Τομέα, θα περιφρουρήσει το ποσοστό μας.

Μιλάνε κάποιοι για το 20%. Το διευκρίνισε και η Βάσω Παπανδρέου και ο Γραμματέας προηγουμένως. Το 20% είναι μίνιμουμ. Αυτό σημαίνει εάν υπάρχει μια Οργάνωση -που πιστεύω ότι δεν υπάρχει τέτοια Οργάνωση- που να έχει 10% μόνο συμμετοχή των γυναικών, αυτή η Οργάνωση θα πρέπει να εκλέξει 20%. Αλλά έχουμε Οργανώσεις με 30%-35%-40%-45% όπως έχουμε συμμετοχή γυναικών στη Β' Πειραιά που ξεπερνά το 40%. Επί των εγγεγραμμένων θα πρέπει να εκλέξουμε 40%-45% γυναίκες.

Εάν βγάλουμε το μέσο όρο πανελλαδικά η γνώμη μου είναι ότι ξεπερνάμε το 30%. Οφείλουμε όμως να περιφρουρήσουμε το ποσοστό των γυναικών. Οφείλουμε να είμαστε παρούσες στις κάλπες και με τα computers ώστε να μην έχουμε απώλειες. Διότι η εμπειρία

που είχαμε από το παρελθόν, είναι πάρα πολύ αρνητικό.

Στο προηγούμενο Συνέδριο που έγινε, υπήρξε ένα κοσκίνισμα των γυναικών προς τα κάτω. Ενώ είχαμε μια συμμετοχή γυναικών στο σύνολο των Οργανώσεων 30% έφτασε στο Συνέδριο 20%-21%, με αποτέλεσμα να εκλεγούν λίγες γυναίκες στην Κεντρική Επιτροπή. Εκλέχτηκαν 37 γυναίκες. Σήμερα μ' ένα ποσοστό 30% κατά μέσο όρο, θα πρέπει να εκλέξουμε τουλάχιστον 54 γυναίκες στην Κεντρική Επιτροπή.

Θα πρέπει όμως μέσα στο Συνέδριο να το έχουμε αυτό το ποσοστό. Διότι από ό,τι κατάλαβα σήμερα το πρωί, υπάρχει φόβος να νοθευτεί αυτό το ποσοστό προς τα κάτω και να μην εκλεγούν δηλαδή οι 54 γυναίκες στην Κεντρική Επιτροπή, ή να πουν έφτασε στο Συνέδριο 25% άρα 25% θα εκλέξουμε για την Κεντρική Επιτροπή. Είναι καθήκον μας πρώτιστο, εμείς οι ίδιες οι γυναίκες, να περιφρουρήσουμε τα δικαιώματά μας.

Να σας πω κάτι που είναι πολύ εύκολο. Θα αναζητήσετε στις Νομαρχιακές την εγκύκλιο που έστειλε το Οργανωτικό. Η εγκύκλιος είναι σαφέστατη και μιλάει για το μίνιμουμ 20%. Διότι κι εγώ συμμετείχα το Σαββατοκύριακο σε κομματική διαδικασία, διάβασα προσεκτικά την εγκύκλιο και μας καλύπτει. Αλλά εν πάση περιπτώσει κάνουμε κι αυτή τη διευκρίνιση που κάνουμε σήμερα.

Με την επικαιρότητα που φέρνει σήμερα ο εσωκομματικός διάλογος ενόψει του Συνεδρίου του ΠΑΣΟΚ, ο Τομέας μας με τη σημερινή Συνδιάσκεψη μπήκε να θέσει στην πολιτική ατζέντα το ζήτημα της συμμετοχής και της ισορροπημένης εκπροσώπησης των φύλων σε όλους τους δημοκρατικούς θεσμούς και στα πολιτικά κέντρα αποφάσεων.

Η αναζήτηση των αιτιών και η ανατροπή των παραγόντων που άμεσα ή έμμεσα παρεμποδίζουν ισότιμη και ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ανάπτυξη της χώρας, δεν μπορεί παρά ν' αποτελεί βασικό στόχο και άξονα δράσης του Τομέα Γυναικών του ΠΑΣΟΚ.

Τον Οκτώβρη του 2002 θα διενεργηθούν στην Ελλάδα εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θα ήθελα να σας υπενθυμίσω ότι σήμερα από τους 54 εκλεγμένους Νομάρχες, μόνο 2 είναι γυναίκες, δηλαδή ποσοστό 3,7% και από τους 1.029 εκλεγμένους Δημάρχους μόνο 15 είναι γυναίκες δηλαδή ποσοστό 1,45%. Σας πληροφορώ ότι αυτά τα ποσοστά δεν υπάρχουν ούτε στην Αφρική πλέον. Είμαστε ο πάτος από όλες σχεδόν τις χώρες που συμμετέχουν στον ΟΗΕ.

Ενώ σε όλους μας σαφής ο καθοριστικός ρόλος που διαδραματίζουν τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ωστόσο δεν υπάρχει ενδιαφέρον ούτε από την πλευρά των Κομμάτων, αλλά ούτε και από την πλευρά των ίδιων των γυναικών να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στα σημαντικά αυτά όργανα.

Ειπώθηκε προηγουμένως και γνωρίζετε ότι υπήρξε μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία της Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης της Βάσως Παπανδρέου, με τη νομοθετική ρύθμιση της Βουλής, ώστε να υπάρχει μια υποχρεωτικότητα συμμετοχής του 1/3 των υποψηφίων -επί ποινή ακυρότητας δηλαδή του ψηφοδελτίου- των γυναικών.

Θα πρέπει ν' αξιοποιήσουμε αυτή τη σπουδαία νομοθετική ρύθμιση, αυτή τη διάταξη και να διεκδικήσουμε τη συμμετοχή μας στους εκλογικούς συνδυασμούς και την εκλογή μας στα Νομαρχιακά και Δημοτικά Συμβούλια.

Θα πρέπει να δώσουμε τη μάχη:

Πρώτον να πείσουμε τις γυναίκες που έχουν αξιόλογη παρουσία στην τοπική κοινωνία, ν' ανατρέψουν τις κατεστημένες αντιλήψεις και αγκυλώσεις και να τολμήσουν να αμφισβητήσουν στην πράξη τον αποκλεισμό τους από την πολιτική ζωή.

Δεύτερον, να πείσουμε το Κίνημα να εφαρμόσουν και σε επίπεδο επικεφαλής συνδυασμών, δηλαδή Νομαρχών και Δημάρχων, τη νομοθετική ρύθμιση που ψήφισε το ελληνικό Κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2001 σχετικά με την υποχρεωτική ελάχιστη συμμετοχή.

Τρίτον, να πείσουμε το εκλογικό σώμα ότι η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην πολιτική, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εξέλιξη κάθε δημοκρατικής κοινωνίας. Χωρίς αμφιβολία καμιά από τις προκλήσεις της εποχής μας δεν μπορεί ν' αντιμετωπιστεί χωρίς τη συμμετοχή και τη συνεισφορά των ιδεών των γυναικών.

Χρειάζεται να συνεχιστούν και να ενταθούν οι προσπάθειες και να ληφθούν μέτρα νομοθετικά και άλλα, προκειμένου να επιτευχθεί το αυτονόητο που είναι μια ισόρροπη συμμετοχή και μια δίκαιη κατανομή όλων των ευθυνών και όλων των υποχρεώσεων, τόσο του δημόσιου βίου όσο και του ιδιωτικού βίου.

Ο Τομέας μας, ελπίζω και στο μέλλον, θα συνεχίσει αυτή την προσπάθεια για την κατάκτηση δηλαδή του αυτονόητου. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την παρουσία σας.